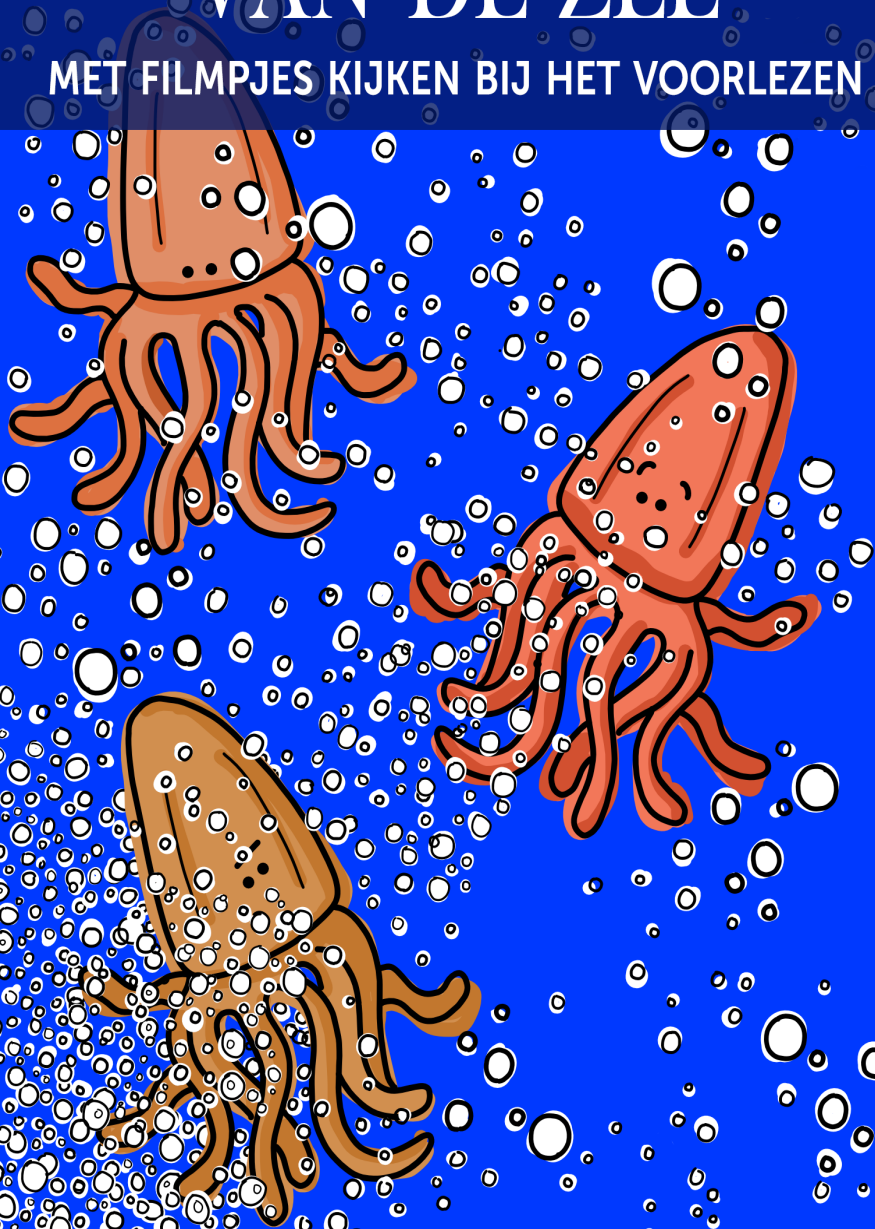

HET GROTE WATER VAN DE ZEE

MET FILMPJES KIJKEN BIJ HET VOORLEZEN

HAYE VD HEYDEN & HIDDE JUIJN

*Het grote water
van de zee*

Met filmpjes kijken
bij het voorlezen

Haye van der Heyden
Hidde Juijn

UITGEVERIJ
VOGELVRIJ

Colofon

Eerste uitgave: oktober 2022
Tekst: Haye van der Heyden
Gefilmd materiaal: Hidde Juijn
Illustraties: Tamara Boon

Uitgeverij Vogelvrij

Redactie: Carlie van Tongeren, Mandy Pijl
Correctie: Janke Scharff
Omslagontwerp: Jesse Jeroen Unlimited
Opmaak: Arjen Broeze, Kingfisher Design

ISBN E-boek: 978-90-8329-130-7
ISBN Paperback: 978-90-8324-019-0

© 2022 Uitgeverij Vogelvrij. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende(n).

© 2022 Uitgeverij Vogelvrij. All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior permission in writing from the proprietor(s).

1.

De zee.

Weet jij wat de zee is? Vast wel. De zee is met golven. Soms met kleine golven en soms met grote. In kleine golven kun je spelen, voor grote golven kun je bang zijn. Ze kunnen je optillen en ondersteboven gooien. Zodat je even niet meer weet wat onder is en wat boven is.

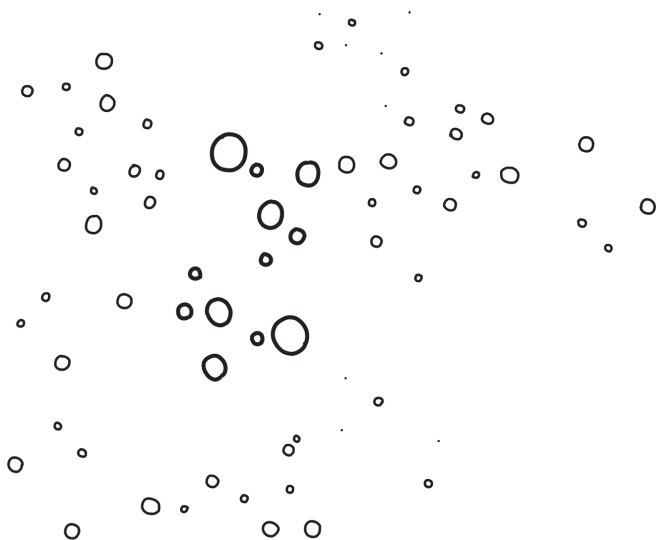
Ben jij bang voor de golven en de zee?

Het water van de zee is zout. Je kunt dat thuis namaken door een schep zout in een glas water te doen, even te roeren en er dan van te proeven. Een mierenlokje

moet je nemen, want zout water is best vies.

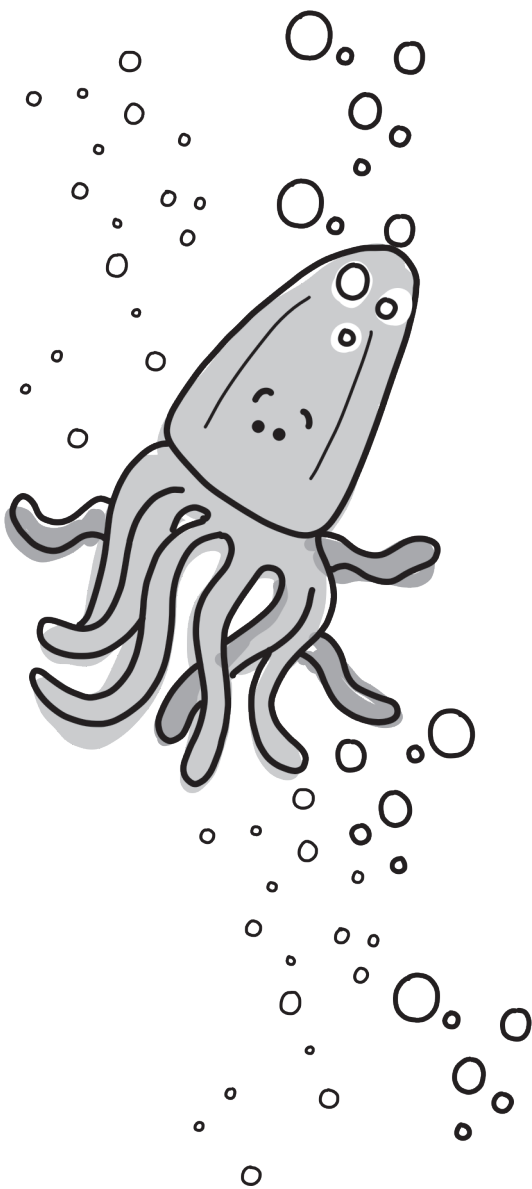
Als je zwemt in water dat niet zout is, dan zwem je niet in de zee, maar in een meer. Het water van een meer moet je ook niet drinken, maar het is niet zout.

In dit boekje gaan we het hebben over de zee. En over de planten en dieren die in de zee wonen. Het meeste gaat over de dieren.

Er is op de aarde meer zee dan land. Echt waar. Misschien denk jij dat dat niet zo is, omdat je meestal alleen maar land ziet, maar het is echt zo. Meestal zie je straten en bomen en auto's en huizen en weilanden, maar er is echt veel meer zee dan land. Veel en veel meer. Twee keer zoveel.

En de zee is spannend. Nog spannender dan het land. In de zee leven allerlei dieren. Sommige zijn gevaarlijk, die leven vooral heel diep in de zee. Als je gaat zwemmen en in de golven gaat spelen, kom je geen gevaarlijke dieren tegen.

Trouwens, er zijn een heleboel zeeën op de wereld en als ze echt heel groot zijn, noemen we ze oceanen. Dat zijn supergrote zeeën.

We nemen je in dit boekje mee naar de zee. Naar de zee en in de zee, zodat je daar eens kunt rondkijken. Zie je misschien toch iets gevaarlijks?

In het eerste filmpje gaan we varen op de zee en dan zie je al een beetje hoe groot hij is. Daarna, als we naar beneden gaan, zie je nog veel beter hoe ontzettend veel water de zee is. En hoeveel plaats er is voor iedereen die in de zee woont.

Klaar? Dan ga je nu de zee op en dolfijnen zien. Echte dolfijnen. Houd de camera van de telefoon maar boven dat vierkantje in het plaatje, even drukken op de link en het filmpje begint.

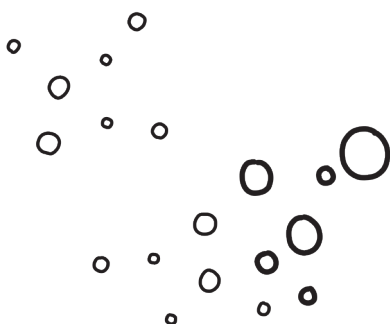

2.

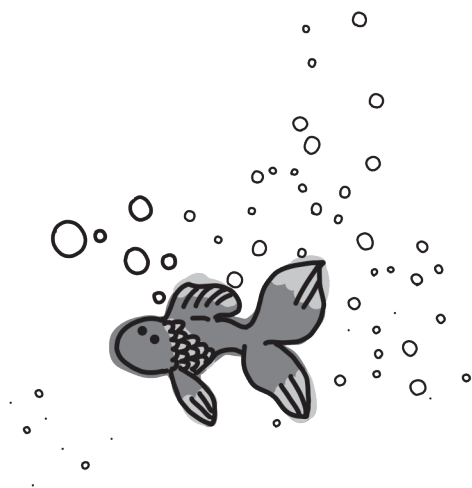
Klaar? Dan gaan we nu onder water. Dat is pas echt spannend.

Onder water kun je niet ademen, dat weet je misschien wel. Heb je al zwemles? Of nog niet?

Als je echt diep wilt duiken, kun je lucht meenemen. Op je rug. Zuurstof heet het. Je neemt een fles lucht mee en dan gaat er vanaf die fles een slangetje naar je mond en zo kun je onder water ademen. Goed bedacht hè?

Als je straks onder water gaat, zul je zien dat alles eerst blauw is en dat er onder water ook planten groeien en dat er rotsen zijn en dat er zand op de bodem van de zee ligt. Net als op het land. En je zult dus zien dat er heel veel ruimte is. Er is veel lege zee.

Ben je klaar om onder water te gaan? Haal maar even diep adem. Houd je telefoon weer boven het vierkantje, druk op de link en daar ga je...

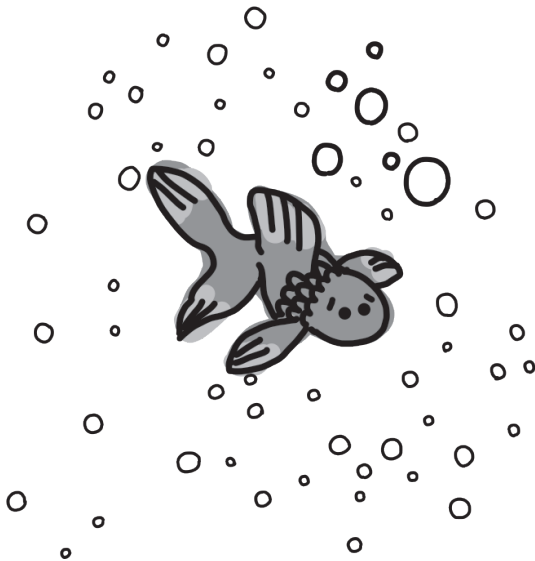
3.

Mooi hè, die diepe zee? En nu zijn we nog niet eens echt diep geweest. Hoe dieper je komt, hoe donkerder het wordt, want de zon geeft het licht en die kan niet zo diep onder water schijnen.

Weet je dat de zon de lamp is van de wereld? 's Avonds wordt het donker, want dan schijnt de lamp op de andere kant van de aarde. Want die is rond. Probeer het maar na te doen met een voetbal en een leeslampje in het donker. Je schijnt met de lamp op de ene kant van de bal en dan zie je dat de andere kant donker is. Daar is het dan nacht.

Maar snel terug naar de zee. We zijn nu onderwater en kijken rond

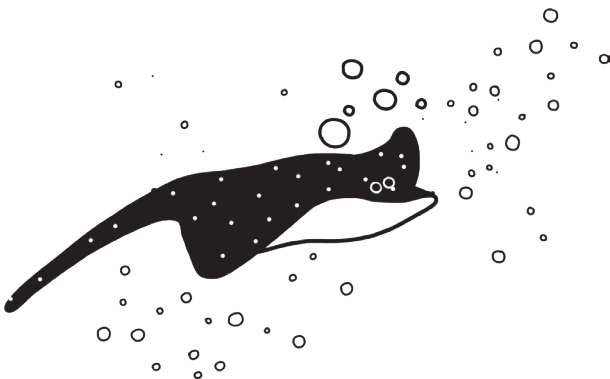
wat daar allemaal is. Natuurlijk zijn we het meest benieuwd naar de dieren.

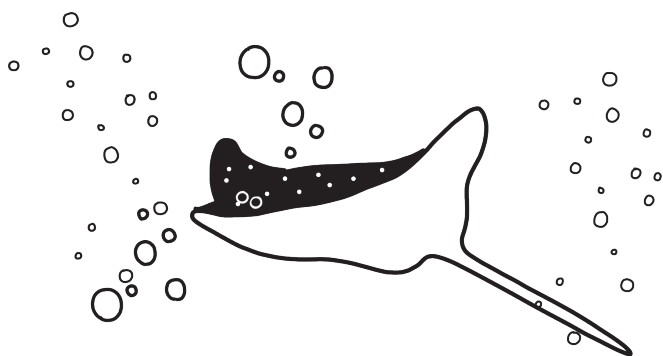
Zoals we al gezegd hebben, er zijn ook wel gevaarlijke dieren, maar die zie je bijna nooit. Net zoals er best wel gevaarlijke honden op het land zijn, maar die kom je daar ook bijna nooit tegen. En trouwens, als je ze met rust laat, laten ze jou meestal ook met rust.

Vissen zwemmen meestal weg als je ze wilt aanraken. Ze vertrouwen mensen niet. Logisch. Mensen eten vissen op en dat weten ze heel goed. Of nee, dieren weten niet iets, dieren voelen iets aan. Of is dat ook weten? In ieder geval kunnen ze dingen leren. Vissen hebben geleerd dat ze maar beter weg kunnen zwemmen als er een mens aankomt.

We gaan op zoek naar een dier in de zee en hebben meteen geluk. Echt heel erg veel geluk. Want wat gaan we tegenkomen? Een adelaarsrog! Wow.

Weet je wat een adelaar is? Een heel grote roofvogel hè? Echt heel groot. En waarom denk je dat ze deze bijzondere platte vis die je straks gaat zien, een adelaarsrog hebben genoemd? Omdat hij zo groot is en omdat hij een roofvis is. Hij eet gelukkig geen kinderen, maar wel dieren die in schelpen wonen. Roggen zijn familie van haaien. Nou, dan weet je het wel. Toch?

Weet je dat schelpen huisjes zijn waar dieren in gewoond hebben? Als je het niet wist, dan weet je het nu.

In het filmpje dat nu komt, zie je een adelaarsrog. En dat is echt heel vet, want die zie je niet vaak. Hij heeft een langere staart dan andere roggen.

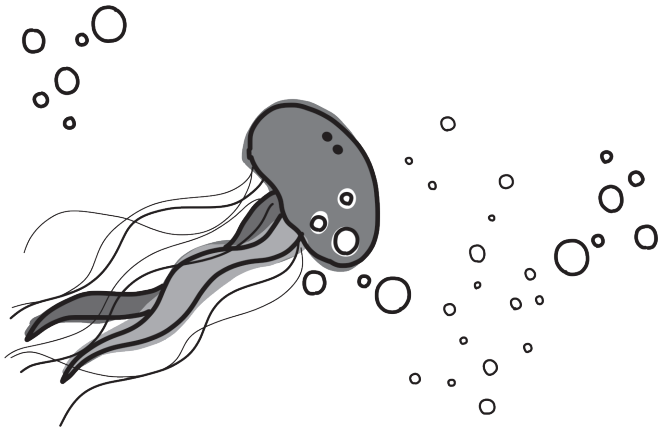
Je ziet ook dat gevaarlijke dieren inderdaad niet zo gevaarlijk zijn. Want eerst blijft hij bij ons in de buurt, maar dan schiet hij snel weg naar de diepte waar wij niet kunnen komen. Ook zo'n snelle, sterke rog is een beetje bang voor mensen.

Ben je klaar om de adelaarsrog te bekijken? Oké, je weet wat je moet doen hè? Zet het filmpje nu maar aan.

4.

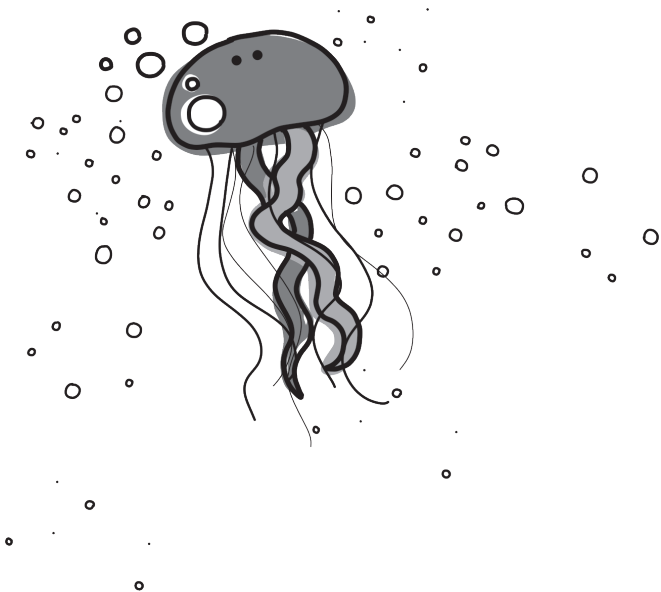
Weet je wat een kwal is? Misschien heb je er weleens eentje op het strand zien liggen. Soms zijn ze doorzichtig en als ze op het strand liggen, zijn ze dood.

In de zee zijn ze prachtig, zoals je straks zult zien. En ze zijn al vijfhonderd miljoen jaar oud. Nee, niet elke kwal is zo oud natuurlijk, maar er bestaan al vijfhonderd miljoen jaar kwallen

in de zee. Ze bestaan al veel langer dan wij. Wij bestaan pas tweehonderdvijftigduizend jaar. De mens komt nog maar net kijken.

Mensen houden niet van kwalen. Sommige mensen noemen een ander mens weleens een kwal. Dan bedoelen ze dat ze hem heel erg stom vinden of dat ze een hekel aan hem hebben.

Het vervelende van een kwal is dat hij steekt. Hij is een beetje zoals de brandnetels op het land en vaak nog wel een beetje erger. Als je tegen een kwal aan zwemt, prikt hij je en dat kan best wel pijn doen.

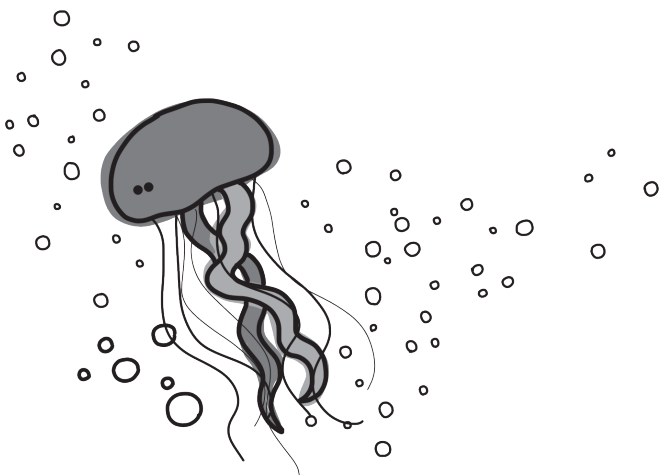
Het lijkt misschien een lui beest, dat gewoon in het water hangt en meegaat met de stroming, maar dat is niet waar. De kwal laat water in zijn lichaam stromen en duwt dat water er daarna weer hard uit. En daardoor gaat hij vooruit en is het net alsof hij zwemt.

Als je door een kwal geprikt wordt, moet je vragen of iemand even over de pijnlijke plek heen piest. Pies helpt tegen dat prik-kende gevoel, dat zeggen ze. Probeer maar een keer.

Soms zeggen ze trouwens dat je

dan door een kwal gebeten bent, maar dat is onzin. Kwallen hebben geen mond en kunnen dus niet bijten. Ze prikken. Of steken. Of hoe je het ook noemen wilt.

Maar wacht, nu wordt het leuk. In het filmpje ga je een kwal zien die bijna niet prikt of steekt. En hij heeft ook nog eens een geweldig leuke naam: de spiegeleikwal. Spiegel-ei-kwal.

Weet je wat een spiegelei is? Dat is een gebakken ei waarvan het geel nog heel is. En die kwal heet

zo, omdat hij daar een beetje op lijkt. Leuk toch?

Maar wat nog leuker is: hij prikt of steekt dus bijna niet. De spiegelkwal kun je gewoon aanraken. Je kunt er ook tegenaan zwemmen. Misschien voel je een heel klein steekje of zelfs helemaal niks.

Zouden we vrienden met deze kwal kunnen worden? Hoe zouden we dat moeten doen? Moeten we hem dan aaien? Of met hem spelen?

Nee, doe maar niet. Laat hem maar met rust. Bekijk hem maar gewoon, want hij is zo mooi. Het is ongelooflijk hoe mooi sommige dieren zijn, met al die kleuren. Je hebt prachtige vogels in de lucht, maar vissen en kwalen kunnen net zo mooi zijn. Of zelfs nog mooier.

Misschien vind je een kwal nu niet meer vies of eng. Dat zou fijn zijn. Want ze prikken alleen om eten te vangen en om zichzelf te beschermen. Als ze denken dat ze aangevallen worden, dan verdedigen ze zich. Dat zou jij toch ook doen?

Maar ze prikken dus ook kleine zeediertjes om ze te verdoven of zelfs dood te maken. En dan eten ze ze op. Zo gaat dat in de natuur. Ook onder water.

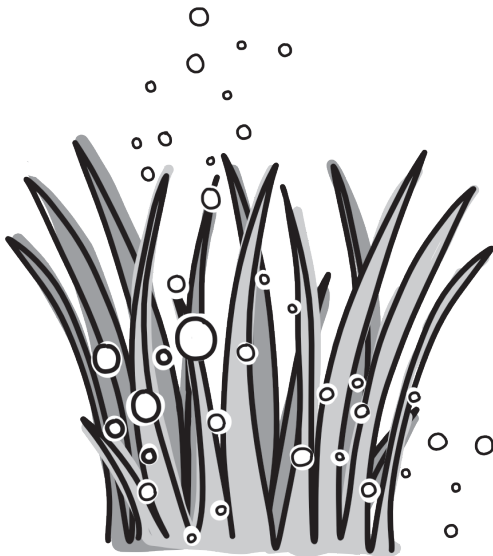
O ja, wat ook bijzonder is aan de spiegeleikwal, is dat hij acht armen heeft waarmee hij kan zwemmen, terwijl andere kwalen dat alleen maar met hun lijf kunnen. Ja logisch, als je acht armen hebt, kun je die natuurlijk goed gebruiken. Aan het einde van die armen zitten zijn mooiste kleuren. Ga hem maar snel bekijken.

5.

De planten in de zee zijn misschien niet zo spannend als de dieren, maar wel mooi en bijzonder. En heel belangrijk.

Je gaat straks een filmpje zien van het Neptunusgras dat in de Middellandse Zee groeit. Neptunusgras is het grootste levende ding ter wereld. Echt waar.

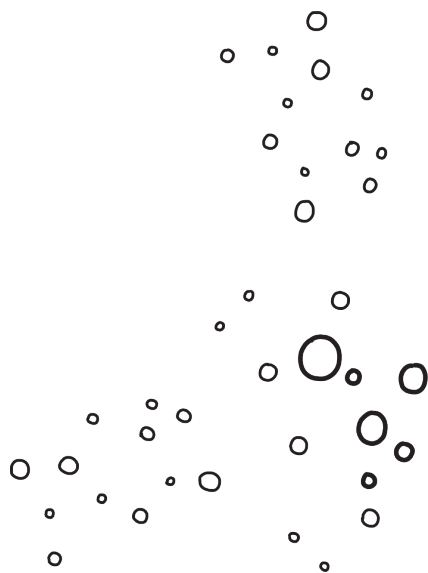
Neptunusgras is dus ook heel belangrijk. Waarom? Omdat de mensen de planten nodig hebben.

Haal eens adem. Even lekker diep ademhalen. Goed zo, je zuigt lucht naar binnen en blaast weer lucht uit. Maar die lucht die naar binnen gaat, is andere lucht dan die naar buiten gaat. Je zuigt lucht naar binnen, haalt eruit wat je nodig hebt en blaast wat je niet nodig hebt weer uit.

Zoals een benzineauto. De motor gebruikt benzine, verbrandt die en blaast de rook daarvan uit. Uit de uitlaat. Uitlaatgassen. Gassen uit de uitlaat.

Dat doe jij ook. Je zuigt zuurstof naar binnen en blaast koolzuurgas uit. Zo heet dat. Goed hè? Doe het nog maar een keer: zuig zuurstof naar binnen en blaas koolzuurgas uit.

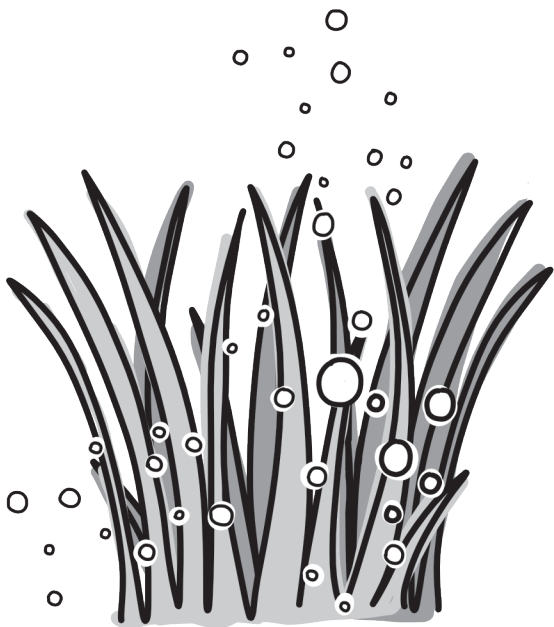
Zo doet een mens dat. Het gaat helemaal vanzelf.

Raakt die zuurstof dan nooit op? Dat zou je misschien denken, omdat er zoveel mensen op de wereld zijn. Maar als er genoeg planten, bomen en grassen zijn raakt de zuurstof niet op. Dan niet. Want die doen het precies andersom: die zuigen koolzuurgas naar binnen en blazen zuurstof uit.

Nou ja, een boom heeft geen mond, maar hij doet dat met zijn blaadjes. Met kleine gaatjes in de blaadjes of zoiets.

Daarom moeten we zuinig zijn op de bomen en de planten, want anders gaat onze zuurstof op. Snap je?

En dat Neptunusgras is de grootste opzuiger van koolzuurgas van

de wereld. Echt waar. Het zuigt nog meer op dan het beroemdste en grootste bos op aarde, dat in Brazilië ligt en het Amazone-woud heet. Het Neptunusgras neemt het meeste koolzuurgas op van alles op de hele wereld en is daarom dus ook de grootste uitblazer van zuurstof. De zuurstof die wij nodig hebben. Dank je wel, Neptunusgras.

Ook wonen er veel verschillende dieren in het Neptunusgras. Ze kunnen zich er goed verstoppen voor gevaarlijke dieren.

Ga nu maar snel kijken. Een filmpje van alleen maar gras, is dat niet saai? Nee, want gras is hartstikke mooi. Onze grootste vriend.

6.

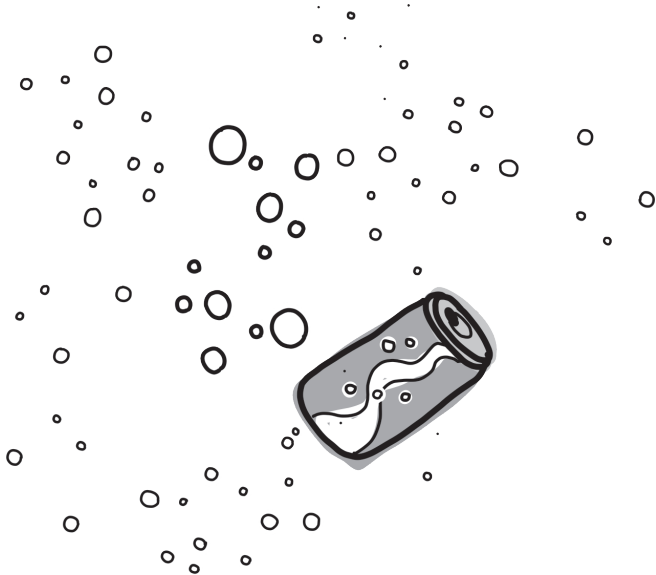
Mensen gooien van alles in de zee. Als ze iets niet meer nodig hebben, smijten ze het gewoon in het water. Ze denken niet na. Stom hè?

Zwemmers plassen ook in de zee, maar dat is niet erg. Pies hoort bij de natuur, dus dat mag wel.

De zee is groot en heeft ontzettend veel water. Ook leven er planten en dieren die de plas opruimen. Net zoals planten die van koeienpoep beter groeien. Wat voor een mens afval is, kan soms eten zijn voor een boom of een of ander beest.

Pies mag dus, maar blikjes, flesjes, kapotte ballonnen, plastic schepjes en zakjes mag je niet in de zee gooien. Echt niet. Vis-

sen denken dat het eten is en
happen het naar binnen. Dan
worden ze ziek of ze gaan dood.
En dat willen we niet.

Mensen gooien echt de raarste
dingen in zee. Zoals een motor-
blok. Dat is een onderdeel van
een auto of een boot. Het zorgt
ervoor dat de auto kan rijden
of de boot kan varen. Toen dat
motorblok een tijdje op de

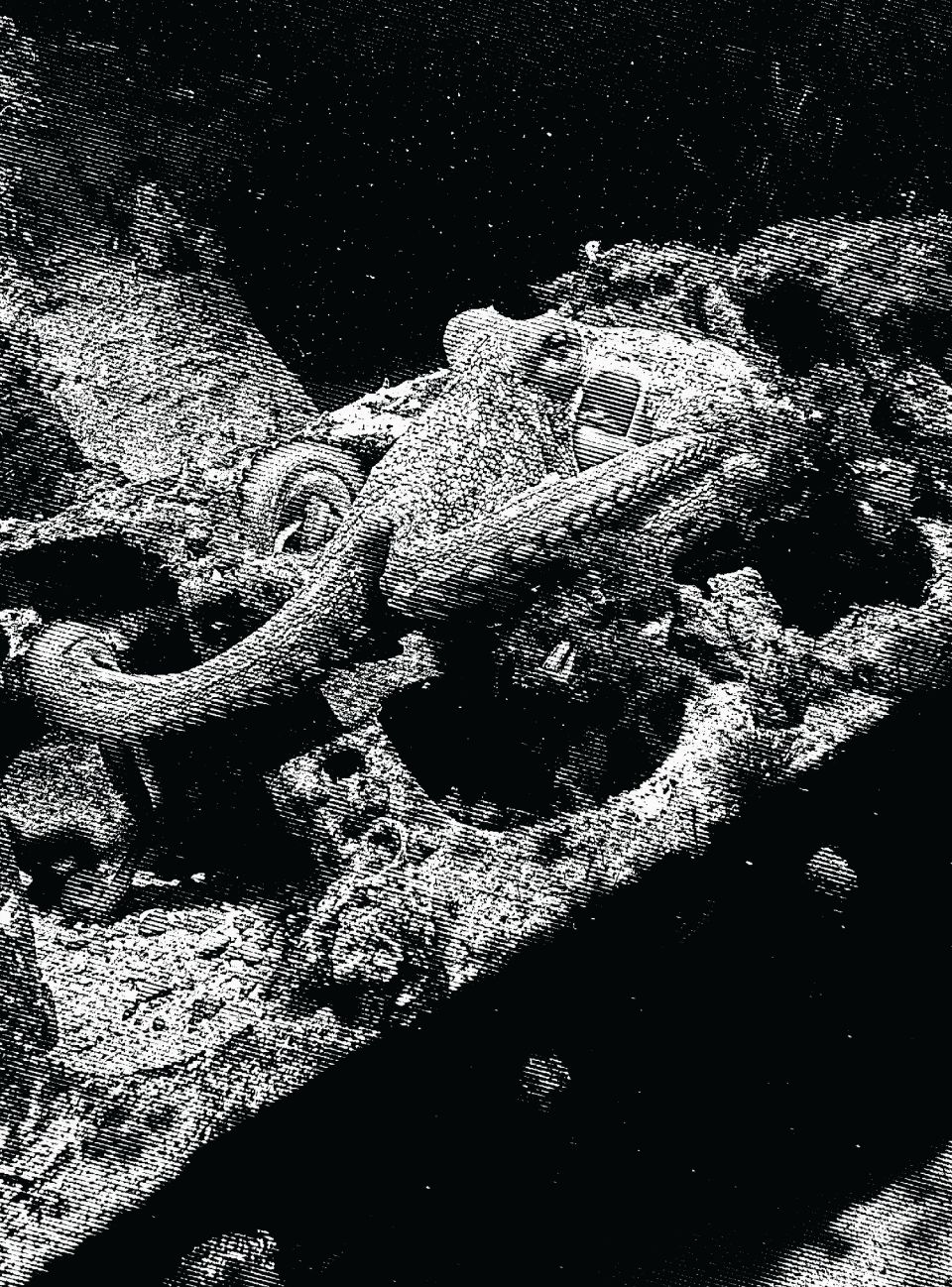
bodem van de zee lag, kwam er een keer een inktvis langs die op zoek was naar een huisje en die dacht: dat rare ding daar, dat lijkt me wel wat om in te wonen. Lekker stevig.

Nu heeft hij het ingericht met wat leuke gekleurde waterplanten. Echt gezellig is het geworden.

Dus je gaat straks een filmpje zien van een inktvis die in een motorblok woont. Echt waar. Erg natuurlijk dat iemand een motorblok in de zee heeft gegooid, maar wel leuk dat er een inktvis in is gaan wonen.

Jammer dat ook hij wegzwemt als we bij hem op bezoek komen. Is hij bang? Of alleen maar voorzichtig?

Maakt niet uit. We zwemmen gewoon een stukje met hem mee. Kijk maar.

Verder lezen?

Benieuwd naar het hele verhaal
en wil je verder lezen?

KLIK DAN OP DE ONDERSTAANDE LINK

<https://uitgeverijvogelvrij.nl/boek/?id=water-van-de-zee>

Over Uitgeverij Vogelvrij

Uitgeverij Vogelvrij publiceert boeken met de lengte en de amusementswaarde van speelfilms.

Let op: digitale edities zijn veel milieuvriendelijker en veel goedkoper dan papieren versies.

Op onze website kost elk e-boek maar 4 euro. En voor 25 euro heb je er zelfs 12. Het voordeel van e-boeken is dat je ze kunt lezen op een e-reader, maar ook op een smartphone, een laptop of een tablet. Nog afgezien van de enorme aanslag die papieren boeken doen op het milieu – en op verhuizers en erfgenamen – heeft digitaal lezen naast de gunstige prijs nog veel meer voordelen: je kunt lezen in het donker, je hoeft geen zware boeken mee te slepen, je kunt gemakkelijk passages of namen opzoeken en je kunt de letters groter of kleiner maken.

Het doel van Uitgeverij Vogelvrij is 'lezen' een ander imago te geven en het geschreven verhaal toegankelijker te maken voor de consument van nu, die meer op beelden is gericht. Uitgeverij Vogelvrij zet niet de schrijver maar de lezer centraal. Elke maand verschijnt er minstens één nieuw boek. Soms vermakelijk, soms romantisch, soms controversieel, maar altijd entertaining.

Meer informatie over onze boeken vind je op:

<https://uitgeverijvogelvrij.nl>

UITGEVERIJ
VOGELVRIJ

